

Posudek rigorózní práce

Typ posudku: oponentský posudek

Autor práce: Ivan Langr

Název práce: Systémová korupce v Liberci. Jak ji řešit?

Autor posudku: PhDr. Martin Cejp, CSc.

Dobrým východiskem práce byla podrobná a důkladná rekapitulace zahraničních i domácích publikací o korupci. Autor uvedl v širokém záběru nejrůznější koncepty, zhodnotil jejich aplikovatelnost a posléze si zvolil koncept systémové korupce. Tuto volbu přesvědčivě zdůvodnil a hlavně ji při dalších krocích důsledně respektoval. Neztrácel přitom ze zřetele ani jiné koncepty a občas s nimi svoje pojetí konfrontoval. Zajímavé souvislosti mezi systémovou korupcí a klientelismem – doložené citací několika autorů – charakterizoval jako specifické pro země bývalého východního bloku.

Díky precizně stanoveným východiskům pro analýzu systémové korupce dosáhl autor toho, že obsáhlý výčet a popis konkrétních případů mohl nahlížet z jednotného, přesně stanoveného hlediska. Pracné shromáždění konkrétních případů – které je třeba rovněž ocenit – pak nezůstalo na úrovni pouhé deskripce. Díky tomu lze i v rámci velkého rozsahu případů nejen konstatovat, že se v nich systémová korupce projevila, ale i to, že se podařilo nalézat jejich společné charakteristiky. Což byl důležitý krok k tomu, aby bylo možné rizikovým faktorům předcházet, nebo je eliminovat.

Rozsáhlé poznatky získával autor studiem a analýzou dokumentů, studiem a analýzou politického diskurzu a doplnil je hloubkovými rozhovory s aktéry. Oceňuji, že Ivan Langr i v této oblasti – stejně jako při studiu odborné literatury – přehodnotil jednotlivé přístupy, podrobně rozvedl i různá úskalí použití výzkumných technik v konkrétních podmínkách. Což je u korupce, jako jevu, který většinou nebývá transparentní, dosti důležité.

Návrhy na řešení systémové korupce představují přidanou hodnotu. Analýza konkrétních projevů a rizikových faktorů je pouze jedním – a nezbytným – předpokladem pro strategii

protikorupční politiky. Pokud byla analýza důkladná – a to v tomto případě byla - dají se z ní návrhy účinných opatření odvodit. Ivan Langr zvolil i zde komplexnější přístup a nejprve analyzoval – a podotýkám, že opět velice důkladně – návrhy renomovaných autorů na řešení korupce v obecnějším pojetí a návrhy na řešení systémové korupce. Ukázal, proč byla obecnější řešení neúčinná tam, kde šlo o systémovou korupci a upozornil na možná úskalí návrhů zaměřených na řešení korupce systémové. Poté analyzoval a kriticky zhodnotil „Návrh protikorupční strategie Magistrátu města Liberec“ a dosti kriticky se vyjádřil i ke čtyřiceti bodům sdružení „Čmelák“. Po shrnutí a kritickém zhodnocení těchto koncepcí přišel Ivan Langr s návrhy, které vyplynuly z jeho způsobu analýzy. Připomínky k materiálu Magistrátu města Liberec mají natolik obecnou platnost, že by je měli znát všichni, kdo se pokoušejí vytvářet podobné strategické dokumenty, včetně těch které vznikají na Úřadu vlády ČR.

Kromě vyjmenovaných kladů by se slušelo zmínit se i o nedostatcích. V posudku k předcházející diplomové práci Ivana Langra jsem uvedl některé připomínky či spíše dotazy. V textu rigorózní práce se již tyto pasáže neopakovaly a žádné nové nejasnosti jsem neshledal.

Celkově hodnotím pozitivně zejména invenci a důkladnost. Jak teoretická východiska, tak použité metody i analyzované podklady jsou zpracované do hloubky, v souvislostech, s úvahou nad zobecněním i zmínkou o výjimkách. Ivan Langr si téma osvojil tak dokonale, že mohl kvalifikovaně zhodnotit oficiální strategie. Rigorózní práce je psaná svěžím jazykem, s autentickými citáty. Nejde jen o publikaci, ale práce je shrnutím přístupů, postupů a návrhů vzešlých z řešení zkoumané problematiky. S poznatky by měla být seznámena odborná veřejnost.

Rigorózní práci Ivana Langra doporučuji přijmout k obhajobě.

V Praze 11.10.2013

Martin Cejp

MCejp@iksp.justice.cz